

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt LI. — Wydany i rozesłany dnia 4 września 1873.

138.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 26 sierpnia 1873, o upoważnieniu przykomorka w Novi do postępowania cłowego z winem, przywożonem z Dal- macyi.

Udzielone przykomorkowi II klasy w Novi rozporządzeniem z dnia 22 lipca 1872 (Dz. u. p. Nr. 115) na przeciąg roku upoważnienie, ażeby od wina z Dalmacyi morzem przywożonego, aż do 50 wiader, pobierał cło podług 27 pozycyi taryfy, uwagi 1, zostało przedłużone, jak donosi królewsko węgierskie ministerstwo skarbu, na następne trzy lata, t. j. aż do 1 lipca 1876.

Lasser r. w.

139.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 27 sierpnia 1873,

o zakresie przedmiotów, z których lekarze i weterynarze, zdający egzamin dla uzyskania stałej posady w publicznej służbie zdrowia przy urzędach administracyjnych, mają być egzaminowani.

Rozporządzenie z dnia 21 marca 1873 (Dz. u. p. Nr. 37) o sposobie egzaminowania lekarzów i weterynarzów. chcących uzyskać stałą posadę w publicznej służbie zdrowia przy urzędach administracyjnych, uzupełnia się pod względem zakresu przedmiotów egzaminu, o ile zakres ten już w tamtem rozporządzeniu nie został oznaczony, jak następuje:

1. Rozbiorowi chemicznemu jakościowemu, przepisnemu w ustępie 3 §. 11-go podane być mogą następujące przedmioty:

- a) pokarmy i napoje;
- b) środki dyetyetyczne i kosmetyczne;

- c) naczynia, służące do przyrządzania lub przechowywania potraw lub napojów, przy czem idzie głównie o trwałość ich polewy (szkliwa na naczyniach żelaznych lub glinianych, pokostu) ze względu na kwasy, sole itp. znajdujące się najczęściej w żywności;
- d) wszystko to, co należy do odzieży, obicia pokojowe, zabawki dziecięce pomalowane itp. ku docieczeniu, czy nie zawierają w sobie barwidła szkodliwych i dla tego zakazanych;
- e) przetwory lekownicze (farmaceutyczne) celem przekonania się czy posiadają wszystkie przymioty wymagane od farmakopei;
- f) leki przerobione, zanieczyszczone takimi istotami szkodliwymi, których obecność sposobem chemicznym wykazaną być może;
- g) esencje, tynktury itp. dla wykrycia czy nie zawierają w sobie szkodliwych alkaloidów itp.
- h) plamy podejrzone, celem dojścia, czy takowe nie pochodzą ze krwi, nasienia, ropy itp.

W części tej egzaminu, której głównym celem jest dowiedzenie się, czy kandydat obeznany jest z czynnościami, jakie odbywają się podczas rozbioru chemicznego jakościowego i czy rozbiór taki wykonywać potrafi; należy zarazem przekonać się zapomocą ustnego teoretycznego egzaminu, czy kandydat zna sposoby i kolejność rozbioru chemicznego jakościowego, tak poszczególnych połączeń jako i różnych mieszanin; czy ma jasne pojęcie o tem, wśród jakich okoliczności używać można lub należy odczynników chemicznych; w jaki sposób takowe sprowadzają pewne zjawiska znamienite, tudzież o ile na nich polegać można; czy wreszcie kandydat posiada tyle wiadomości chemicznych, ażeby, gdy chodzi o rozpoczęcie lub wykonywanie jakiegoś przemysłu zdrowiu szkodliwego, mógł objawić zdanie naukowo uzasadnione.

O rodzaju przedmiotu egzaminu stanowi los; same zaś przedmioty egzaminu wybiera przewodniczący z liczby tych, które są pod ręką.

2. Do egzaminu z farmakognozyi (§. 9 ustęp 3 i §. 11 ustęp 4) służyć mają trzy leki surowe, wymienione w obowiązującej właśnie wtedy farmakopei, a wyciągnięte losem.

3. Do egzaminu z toksykologii, mianowicie ze znajomości trucizn używanych najczęściej (§. 9 ustęp 3 i §. 11 ustęp 4) należy wyznaczyć losem jedną z następujących:

- a) sporysz i grzyby jadowite krajowe;
- b) rośliny jadowite krajowe:

Szałaj (Belladonna), lulek (Hyoscyamus), ^{białucha} dziędzierawa (Datura), tytuń (Nicotiana), pietrasznik (Conium), wiech (Cicuta), naparstnica (Digitalis), tojad (Aconitum), ciemiernik (Helleborus), ciemierzycza (Veratrum), zimowit (Colchicum);

- c) makowiec i konopie;
- d) istoty znieczulające (Anaesthetica) w ogólności a w szczególności chloroform i eter;
- e) kwas węglowy, tlenek węglowy, swąd, gaz świetlny, gaz siarkowodorowy;
- f) strychnin, trucizny służące do zaprawiania niemi strzał, pikrotoksyn;
- g) kwas sinowodorowy tudzież połączenia sinu z innymi pierwiastkami;
- h) nitrogliceryn, anilin, nitrobenzol;
- i) kwasy kopalne i roślinne (kwas siarkowy, kwas chlorowodorowy, kwas azotowy, kwas szczawiowy);
- k) alkale (potaż, soda, wapno, bar, amoniak);
- l) kruszce (arsen, antymon, rtęć, srebro, cynk, miedź, ołów);
- m) metaloidy (fosfor, jod, brom, chlor);
- n) trucizny ostre, jakoto: nietoła (Sabina), cis (Taxus), pryszczawki (Cantharides);
- o) trucizny gnilne, mianowicie jad węzów i niektórych owadów, jad kiszkowy, posoka z trupów i ciała gnijących.

Wybór szczegółowy przedmiotów egzaminu z rzędu powyższych 14 (*a—o*) zadań zależy od egzaminatora.

Na egzaminie należy żądać od kandydata znajomości przymiotów i skutków trucizn szczegółowych, wiadomości sposobów i środków, za pomocą których można zapobiedz szkodliwemu wpływowi trucizn na ludzi, zwierzęta i rośliny. Wreszcie kandydat powinien znać sposób działania odtrutek i względną takowych skuteczność.

4. Z uwagi, iż do egzaminu lekarskiego ustnego (§. 12) mają być wyznaczone losem dwa pytania z dziedziny higieny i ustawodawstwa zdrowotnego, należy Higienę publiczną po wyłączeniu przedmiotów należących do weterynaryi, rozłożyć na stosowną liczbę większych, lecz odrębnych zadań; a obrawszy sobie egzaminator jedno z takich zadań, powinien kandydatowi zadawać pytania z tego tylko przedmiotu; i to nie tylko o wpływie takowego lub nawet kilku podobnych przedmiotów na zdrowie ludzkie, ale i o dotyczące tego przedmiotu ustawy i rozporządzenia zdrowotne.

5. Z policyi weterynarskiej wyznaczane być mają do egzaminu lekarskiego ustnego (§. 12) następujące zadania:

a) oględziny bydła i mięsa razem z policyją targową, dotyczącą bydła;

b) parchy u dobytku;

c) włośnica u nierogacizny;

d) wągry u tejsze;

e) ospa krowia;

f) choroby stadne w ogólności;

g) księgosusz i zaraza na owce i kozy;

h) ospa owcza;

i) zaraza pyskowa i racicowa u bydła, owiec, kóz i świń;

k) zaraza czyli zgorzel śledzienna u dobytku;

l) zaraza płucna u bydła;

m) nosacizna i tyleczak u zwierząt jednokopytowych;

n) kiła u stadników (choroba weneryczna końska);

o) wścieklizna psów i innych zwierząt domowych;

p) obłupnie (gdzie z padliny zdejmują skórę).

Ze względu na oględziny bydła i mięsa (*a*) pytać należy kandydata na egzaminie w szczególności o sposób badania bydła żywego i mięsa, o rozpoznawanie chorób dotyczących bydła, tudzież o rozeznanie mięsa, mogącego bez obawy służyć ku pożywieniu, od mięsa szkodliwego a więc nieśniednego; o choroby, które zabraniają spożywania mięsa lub pewnych wnętrzności zwierzęcia i o przepisy policyjno weterynarskie, dotyczące tych spraw.

Egzaminując kandydata z nauki o chorobach stadnych w ogólności (*f*) trzeba mieć przede wszystkim na względzie rozróżnienie i znaczenie środków zaradczych; osobliwie znaczenie i urządzenie kwarantan dla bydła; rozróżnienie i znaczenie środków i sposobów wytępienia zarazy; środki odrażające (dezynfekcyjne) i zastosowanie takowych.

Zapytanie podczas egzaminu o pewną chorobę zwierzęcą [*b*) aż do *e*) i *g*) aż do *o*)] powinno obejmować patologią, rozpoznanie, sposób powstawania i szerzenia się tej choroby, tudzież obowiązujące przepisy weterynarsko- i higieniczno-policyjne a zalecane przez rząd aby zapobiedz wniesieniu a potem roznoszeniu zarazy, jakoteż aby zarazę przytłumić.

Egzamin, którego przedmiotem są obłupnie (*p*) obejmować ma powinności oprawców jakoteż przepisy o urządzeniu takich zakładów, o tym szczególnym rodzaju zarobkowania i o dozorze nad samemi obłupniami.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 27 sierpnia 1873,

o egzaminie z podkuwania koni bez uczęszczania na kurs podkuwania.

W celu dostarczenia rzemiosłu podkowaczy dostatecznej ilości kandydatów, egzaminowanych z podkuwania kopyt i racie, wydają się przepisy następujące:

§. 1.

Podkowacze, którzy nie uczęszczali na półroczny kurs podkuwania a chcą uzyskać świadectwo zdatości w celu wykonywania rzemiosła podkowaczy, powinni w tym celu poddać się egzaminowi.

§. 2.

Egzamin ten można zdawać:

- a) W szkole podkuwania połączonej z wiedeńskim zakładem weterynarskim;
- b) w publicznych cywilnych szkołach podkuwania;
- c) w wojskowych szkołach podkuwania, lecz tylko w tym przypadku, jeżeli w siedzibie takiej szkoły nie ma cywilnej szkoły podkuwania;
- d) przed komisjami egzaminacyjnymi, osobno do tego ustanowionymi w stolicach tych krajów, w których obecnie nie ma ani cywilnych ani wojskowych szkół podkuwania.

§. 3.

Komisja egzaminacyjna składa się w cywilnych i wojskowych szkołach podkuwania z nauczyciela podkuwania w odpowiednim zakładzie i z dwóch znawców, przez naczelnika rządu krajowego członkami na rok mianowanych; w stolicach krajów w §. 2 pod d) wzmiankowanych, z weterynarza krajowego i z dwóch znawców przez naczelnika rządu krajowego na rok mianowanych.

Przewodniczącego wyznacza naczelnik rządu krajowego.

§. 4.

Egzamina odbywają się dwa razy do roku, zawsze w drugiej połowie miesiący czerwca i grudnia.

§. 5.

Każdy kandydat może dowolnie wybrać sobie do zdania egzaminu jedno z miejsc w §. 2 wzmiankowanych.

§. 6.

Do egzaminu trzeba zgłosić się pisemnie, najpóźniej do końca maja lub listopada, a mianowicie albo do dyrekcji szkoły podkuwania, albo do odpowiedniej władzy administracyjnej krajowej, podług tego, gdzie kandydat ma zdawać egzamin. Do podania trzeba dołączyć świadectwo, jako rzemiosła wyuczył się porządnie (Lehrbrief), tudzież dowód, że najmniej trzy lata był za czeladnika.

Podanie będzie udzielone przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej, który poczyni dalsze kroki.

§. 7.

Do egzaminu wzywa się kandydata pisemnie.

Jeżeli kandydat nie stanie w czasie wyznaczonym, traci prawo przystąpienia do egzaminu w tym okresie.

§. 8.

Materyału i narzędzi potrzebnych do czynności egzaminacyjnych, jakoteż koni i kopyt lub też rogacizny i racie do podkucia, dostarcza komisya egzaminacyjna a podług okoliczności szkoła podkuwania.

§. 9.

Części egzaminu są:

- a) Odpowiedź ustna na pytanie odnoszące się do prawideł i zasad podkuwania kopyt i racie w ogólności, do postępowania przy podkuwaniu kopyt zdrowych, nieprawidłowych i chorych, tudzież przy podkuciacz zimowych;
- b) zrobienie zwyczajnej podkowy lub żelaza na pewne nieprawidłowe lub chore kopyto albo do oznaczonego celu;
- c) wykonanie zupełne podkucia jednego lub więcej kopyt, albo też jednej lub więcej racie.

Pytania może zadawać każdy członek komisji; egzamin można odbywać z kilku kandydatami wspólnie.

§. 10.

O uzdolnieniu kandydata i stopniu uzdolnienia orzekają członkowie komisji egzaminacyjnej większością głosów. Jeżeli kandydat zda egzamin, używa się formuł: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie.

§. 11.

Tym, którzy zdadzą egzamin, wydaje się świadectwo stosownie do przepisów ostemplowane, podług następującego wzoru:

Podkowaczowi N. N. z . . . . . w . . . . . wydaje się niniejszem świadectwo, jako na dniu . . . . . 18 . . . . . zdał egzamin przed tutejszą komisją egzaminacyjną dla podkowaczy i okazał dostateczną (dobrą, bardzo dobrą) znajomość prawideł podkuwania kopyt i racie i dostateczną (dobrą, bardzo dobrą) biegłość w wyrabianiu i przybijaniu podków a przeto uznany został za uzdolnionego, (szczególnie uzdolnionego) do prowadzenia rzemiosła podkowacza.

Z komisji egzaminacyjnej dla podkowaczy

N. dnia . . . . . 18 . . . . .

N. N.

N. N.

N. N.

(Podpis trzech członków komisji egzaminacyjnej.)

§. 12.

Kandydaci, którzy zdali egzamin niedostatecznie, mogą być przypuszczeni do powtórzenia tylko raz, a to dopiero po upływie roku. Zresztą wolno im odrazu, lub też po drugim niepomyślnym egzaminie, usposobić się do uzyskania świadectwa, przez porządne uczęszczanie do szkoły podkuwania koni.

§. 13.

Przed przypuszczeniem do egzaminu kandydat składa na ręce przewodniczącego takse w kwocie dziewięć złotych która dzieli się w równych częściach między członków komisji egzaminacyjnej.

Nadto, kandydat, który egzamin zdał dobrze, winien prócz należności stempłowej złożyć złoty jeden za napisanie świadectwa.

Ponawiając egzamin, takse w kwocie dziewięć złotych składa się powtórnie.

§. 14.

Gdy egzamina się skończą, przewodniczący komisji egzaminacyjnej posyła za każdym razem władzy administracyjnej krajowej wykaz wypadku tychże.

Lasser r. w.